

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 210.983 van 3 februari 2011
in de zaak A. 194.154/VII-37.535.**

In zake : Lieven TALEMAN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Willy Van der Gucht
 kantoor houdend te Gent
 Voskenslaan 34-36
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

 het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
 regering
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Bart Staelens
 kantoor houdend te Brugge
 Stockhouderskasteel
 Gerard Davidstraat 46, bus 1
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 1 oktober 2009, strekt tot de
nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Financiën en
Begroting en Ruimtelijke Ordening van 8 juni 2009 houdende bescherming als
monument of dorpsgezicht van hoeves en hun omgeving te Galmaarden, Gooik en
Ninove.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend
en de verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Ann Van Mingeroet heeft een verslag opgesteld.

De verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 13 januari 2011.

Kamervoorzitter Luc Hellin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Franky De Mil, die loco advocaat Willy Van der Gucht verschijnt voor de verzoeker, en advocaat Saartje Callens, die loco advocaat Bart Staelens verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Ann Van Mingeroet heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoeker is eigenaar van het in het bestreden besluit opgenomen Hof te Reepingen, gelegen aan de Repingestraat 1 te Galmaarden (Vollezele).

3.2. De cel Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant stelt voor om voornoemd Hof te Reepingen met inbegrip van de ommuurde moestuin en het aangrenzende weiland te beschermen als monument wegens de historische en architectuurhistorische waarde.

3.3. Op 11 maart 2008 beslist de Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening om, onder meer, het Hof te Reepingen met inbegrip van de ommuurde moestuin en het aangrenzende weiland op een ontwerp van lijst te plaatsen van als monument of dorpsgezicht te beschermen hoeves en hun omgeving te Galmaarden, Gooik en Ninove.

3.4. De verzoeker dient op 25 juni 2008 tegen deze beslissing een bezwaarschrift in.

3.5. Een "verslag bezwaren" wordt op 21 januari 2009 opgemaakt waarin onder meer het bezwaar van de verzoeker wordt opgenomen en besproken.

3.6. De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (hierna : KCML) geeft hierop een gunstig advies.

3.7. Op 8 juni 2009 beslist de Vlaamse minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening het Hof te Reepingen met inbegrip van de ommuurde moestuin en het aangrenzende weiland als monument te beschermen.

Dit is het bestreden besluit.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

4. De verwerende partij werpt op dat indien de vernietiging wordt uitgesproken, deze beperkt moet worden tot het Hof te Reepingen en dat het gebrek aan belang van de verzoeker moet worden vastgesteld met betrekking tot de tien andere beschermingsbeslissingen die zijn opgenomen in het bestreden besluit.

Beoordeling

5. De verscheidene beschermingsbeslissingen zijn van het bestreden besluit afsplitsbaar. Het beroep is slechts ontvankelijk in de mate het gericht is tegen de bescherming als monument van het Hof te Reepingen met inbegrip van de ommuurde moestuin en het aangrenzende weiland.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

6. De verzoeker roept in een eerste middel de schending in van artikel 5 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten (hierna : decreet van 3 maart 1976) en van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna : motiveringswet). Hij stelt dat het ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten en stads- en dorpsgezichten niet is voorgelegd aan de instanties waaraan het overeenkomstig artikel 5 van het decreet van 3 maart 1976 ter advies had moeten worden voorgelegd en dat dit alleszins niet blijkt uit de motivering van het bestreden besluit. Hij voert aan dat hij aan de hand van de motivering van het bestreden besluit niet kan nagaan of dit wettelijk tot stand is gekomen en of het zin had zich te verweren tegen het bestreden besluit. Hij stelt voorts dat in de motivering van het bestreden besluit niet wordt ingegaan op de inhoud en de strekking van het advies van de KCML.

7. De verwerende partij antwoordt dat de verzoeker kennis heeft van het voorlopige beschermingsbesluit met bijgevoegd plan, van de motiveringsnota, van het bestreden besluit met bijgevoegd plan en van de weerlegging van zijn bezwaren, zodat hij volgens haar geen belang heeft bij het aanvoeren van een gebrek aan afdoende motivering in het bestreden besluit. Zij

stelt dat de beschermingswaarden zijn omschreven in het bestreden besluit en dat deze omschrijving het advies van de KCML bevestigt. Zij antwoordt voorts dat het ontwerp van lijst is voorgelegd aan alle instanties zoals opgelegd door artikel 5 van het decreet van 3 maart 1976, dat dit niet moet worden vermeld in het definitieve beschermingsbesluit en dat het advies van de KCML niet moet worden besproken in het definitieve beschermingsbesluit. Volgens haar maken de adviezen, opmerkingen en bezwaren en de beoordeling ervan, deel uit van de administratieve beschermingsprocedure, maakt het beschrijven van alle stappen in de beschermingsprocedure geen deel uit van de formele motiveringsplicht van een definitief beschermingsbesluit en is de essentie van een bescherming dat er beschermingswaarden zijn. Zij besluit dat de monumentale waarden van de hoevesite omschreven zijn in het bestreden besluit en dat zij steun vinden in de motiveringsnota.

8. De verzoeker repliceert dat het advies van de KCML zodanig essentieel en doorslaggevend is dat de eerbiediging van de motiveringsplicht vereist dat de strekking en inhoud ervan worden weergegeven in het bestreden besluit. Hij stelt dat, indien dit niet gebeurt, de betrokken eigenaar van het beschermde goed de beoordeling door de KCML niet kan nagaan en niet kan onderzoeken of het beschermingsbesluit wettelijk tot stand is gekomen.

9. De verzoeker herhaalt in zijn laatste memorie dat uit de motivering van het bestreden besluit niet blijkt dat de vereiste adviezen zijn gevraagd en verleend en stelt dat uit het beschermingsbesluit moet blijken of het advies van de KCML al dan niet gunstig is.

Beoordeling

10. Zoals de verwerende partij terecht opmerkt, maken de adviezen deel uit van de administratieve beschermingsprocedure, maar dienen zij niet als dusdanig in de motivering opgenomen te worden, en moet uit de motivering van de

beslissing niet blijken dat de vereiste adviezen zijn gevraagd. Uit het administratief dossier blijkt overigens dat de vereiste adviezen zijn gegeven.

In tegenstelling tot wat de verzoeker aanvoert, vereist de motiveringsplicht niet dat de strekking en de inhoud van het advies van de KCML wordt weergegeven in het bestreden besluit.

Het eerste middel is niet gegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

11. De verzoeker roept in een tweede middel de schending in van het zorgvuldigheids- en het fair play-beginsel. Hij wijst erop dat het voorlopige beschermingsbesluit genomen is op 11 maart 2008 en dat hij de kwestieuze hoeve verworven heeft bij authentieke akte van 29 mei 2008 waarin geen melding is gemaakt van dit voorlopige beschermingsbesluit. Volgens hem heeft de verwerende partij verscheidene maanden gewacht met de betekening en bekendmaking van het besluit en zou hij de kwestieuze hoeve niet gekocht hebben indien hij van dit besluit op de hoogte was geweest bij de aankoop ervan.

12. De verwerende partij antwoordt dat de "navette van het beschermingsdossier" ervoor zorgt dat er vaak een bepaald tijdsverloop is tussen het nemen van het voorlopige beschermingsbesluit en het betekenen ervan en dat de rechtsgevolgen maar intreden op het ogenblik van betekening aan de eigenaars of bij publicatie in het Belgisch Staatsblad. Zij stelt voorts dat, ook indien een ondertekend voorlopig beschermingsbesluit onmiddellijk wordt betekend, het kan gebeuren dat dit tijdstip gelijkvalt met een wisseling van eigendom, maar dat dit niets te maken heeft met de wettigheid van een beschermingsmaatregel.

13. De verzoeker repliceert dat, eenmaal het voorlopige beschermingsbesluit is genomen, het geen maanden mag duren voor dit wordt betekend aan de betrokkenen en dat de betekening ervan niet alleen in het belang van de betrokken eigenaars is, maar ook in dat van belanghebbende derden. Hij stelt dat de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 die tot doel hebben de belanghebbenden te informeren over de voorlopige bescherming van een onroerend goed, slechts zin hebben indien de betekening en publicatie van het voorlopige beschermingsbesluit gebeuren binnen een korte termijn en dat dit volgens hem onverwijld moet gebeuren omdat de rechtsgevolgen van het voorlopige beschermingsbesluit pas gelden vanaf de betekening of de publicatie ervan.

14. In zijn laatste memorie stelt de verzoeker nogmaals dat de voorlopige bescherming en de rechtsgevolgen die daarmee gepaard gaan, een feit zijn op het ogenblik van het treffen van het voorlopige beschermingsbesluit. Volgens hem is het in het belang van het rechtsverkeer dat het voorlopige beschermingsbesluit zo spoedig mogelijk wordt betekend en bekendgemaakt om situaties zoals onder meer deze waarin de verzoeker zich bevindt, te vermijden.

Beoordeling

15. Voorafgaand aan het voorlopige beschermingsbesluit werd op 14 augustus 2007 een motiveringsnota opgesteld, die weliswaar niet aan de verzoeker werd betekend aangezien hij op dat ogenblik nog geen eigenaar was van het kwestieuze goed.

Het voorlopige beschermingsbesluit van 11 maart 2008 is bij schrijven van 9 juni 2008 aan de betrokken eigenaars overgemaakt, het is aan de verzoeker betekend op 25 juni 2008 en bij uittreksel gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 1 september 2008. Door de partijen wordt niet betwist dat noch de betekening van het voorlopige beschermingsbesluit, noch de bekendmaking ervan moeten gebeuren binnen een voorgeschreven termijn. Evenmin wordt betwist dat

dit besluit betekend en bekendgemaakt is. De verzoeker blijft in gebreke aan te tonen dat de omstandigheid dat tussen de ondertekening en de betekening van het voorlopige beschermingsbesluit enkele maanden verliepen, een schending inhoudt van het zorgvuldigheids- of fair play-beginsel.

Het tweede middel is niet gegrond.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

16. De verzoeker roept in een derde middel de schending in van de artikelen 2 en 3 van de motiveringswet. Hij stelt in een eerste onderdeel dat de door hem opgeworpen bezwaren met betrekking tot de toestand van de kwestieuze hoeve en de aangevoerde historische waarde ervan, niet afdoende zijn beantwoord in de motivering van het bestreden besluit. Hij is van oordeel dat ook in de bespreking, opgenomen in de brief waarmee het bestreden besluit is betekend, zijn opmerkingen niet zijn beantwoord. In een tweede onderdeel haalt de verzoeker aan dat aan de moestuin en het aangrenzende weiland geen architectuurhistorische waarde kan worden toegeschreven en dat uit de motieven van het bestreden besluit niet blijkt waarom de moestuin en het aangrenzende weiland in de bescherming zijn opgenomen.

17. De verwerende partij antwoordt dat de elementen met betrekking tot de staat van de kwestieuze hoeve beoordeeld zijn bij de voorbereiding van het dossier, dat de toestand als "te verhelpen" en de onkundige ingrepen als "reversibel" zijn beoordeeld, wat volgens haar een antwoord vormt op het bezwaar van de verzoeker. Zij stelt voorts dat het bezwaarschrift van de verzoeker tegenstrijdigheden en verkeerde uitgangspunten bevat, dat de verzoeker de motieven tot bescherming kent aangezien hij kennis heeft van de motiveringsnota en dat de verzoeker de historische waarde van de site niet betwist. Met betrekking tot de moestuin en het aangrenzende weiland antwoordt de verwerende partij dat

de beschermingsmotieven hieromtrent omschreven zijn in de motiveringsnota waarvan de verzoeker kennis heeft, zodat hij volgens haar geen belang heeft om terzake een gebrek aan kennis aan te voeren.

18. De verzoeker repliceert dat de motiveringsnota van 14 augustus 2007 hem niet is meegedeeld, dat deze nota dateert van vóór het door hem ingediende bezwaarschrift en dus niet kan worden beschouwd als een afdoende antwoord en dat uit het bestreden besluit niet kan worden afgeleid dat de minister de in de motiveringsnota gemaakte beoordeling bij zijn eigen beoordeling heeft betrokken. Hij stelt voorts dat de motivering van het bestreden besluit evenmin het ongunstig advies van de gemeente Galmaarden behandelt, noch het door de Boerenbond ingediende bezwaarschrift. Hij meent dat noch uit de motivering van het bestreden besluit, noch uit de motiveringsnota blijkt wat de architectuurhistorische waarde is van het weiland en de moestuin, en dat de omstandigheid dat zij deel uitmaken van de hoevesite hen geen te beschermen waarde geeft.

19. In zijn laatste memorie stelt de verzoeker dat zowel zijn bezwaarschrift gericht aan de cel Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant als dat gericht aan de gemeente Galmaarden, deel uitmaken van het administratief dossier, dat de verwerende partij van beide bezwaarschriften op de hoogte was en ertoe gehouden was om de inhoud van deze bezwaarschriften bij haar beoordeling te betrekken. Hij stelt voorts dat hij pas na het neerleggen van het annulatieverzoekschrift kennis heeft kunnen nemen van het ongunstig advies van de gemeente Galmaarden en van het bezwaarschrift van de Boerenbond. Ten slotte wijst hij erop dat uit de motivering van het bestreden besluit niet blijkt waarom ook de ommuurde moestuin en het aangrenzende weiland moeten worden beschermd.

Beoordeling

20. Uit de motiveringswet vloeit niet voort dat de overheid in een beschermingsbesluit uitdrukkelijk de bezwaren moet beantwoorden die tegen een

ontwerp van lijst worden ingediend. Het volstaat dat de determinerende motieven voor de bescherming in het besluit worden vermeld. Het recht van de betrokkenen om bezwaren in te dienen, brengt voor de overheid de verplichting mee om de regelmatig ingediende bezwaren en opmerkingen te onderzoeken en er een oordeel over uit te spreken. Het volstaat evenwel dat uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat aan die verplichtingen werd voldaan. Bijgevolg ligt geen schending van de motiveringswet voor in zoverre de motivering van het bestreden besluit noch het ongunstig advies van de gemeente Galmaarden, noch het door de Boerenbond ingediende bezwaarschrift behandelt.

Wat het bezwaar van de verzoeker met betrekking tot de bouwvallige toestand van de hoeve en de historische waarde ervan betreft, stelt de Raad van State vast dat de door hem aangehaalde citaten opgenomen zijn in het bezwaarschrift gericht aan de gemeente Galmaarden en niet terug te vinden zijn in het bezwaarschrift gericht aan de cel Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant. In het schrijven van de cel Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant van 25 juni 2008 waarmee het voorlopige beschermingsbesluit is overgemaakt, is echter duidelijk meegedeeld dat opmerkingen en bezwaren moeten worden ingediend bij de cel Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant. De verzoeker kan het bijgevolg de verwerende partij niet ten kwade duiden wanneer deze enkel rekening houdt met de opmerkingen en bezwaren die aan haar gericht worden, zoals duidelijk gevraagd. Het bezwaarschrift gericht aan de cel Onroerend Erfgoed Vlaams-Brabant is dan ook afdoende beantwoord.

Anders dan de verzoeker stelt, is niet vereist dat de bescherming van elk onderdeel van het monument verantwoord wordt door alle in het bestreden besluit aangenomen waarden. De verzoeker gaat uit van de verkeerde premisse dat voor elk onderdeel en dus ook voor de moestuin en het aangrenzend weiland afzonderlijk specifieke redenen van historische, esthetische of wetenschappelijke aard moeten worden gegeven. Het volstaat echter dat die afzonderlijke waarden van die onderdelen samen de bescherming van het monument in zijn geheel verantwoorden. Het Hof te Reepingen wordt beschermd omwille van de

architectuurhistorische waarde van de pachthoeve in zijn geheel. De verzoeker toont niet aan dat de gegeven motivering niet afdoende is.

Het derde middel is niet gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoeker wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van drie februari tweeduizend en elf, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Luc Hellin,	kamervoorzitter,
Eric Brewaeys,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Elisabeth Impens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Elisabeth Impens

Luc Hellin